

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Кж I 951/06
12.06.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Драгомира Милојевића, председника већа, Мирослава Цветковића, Драгана Јоцића, Зорана Таталовића и др Глигорија Спасојевића, чланова већа и саветника Врховног суда Гордане Маравић, записничара, у кривичном предмету против оптуженог АА, због кривичног дела противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година из члана 106. став 2. у вези става 1. Кривичног закона Републике Србије у стицају, решавајући о жалбама Окружног јавног тужиоца у Нишу, оптуженог АА и његовог браниоца адвоката АБ, изјављеним против пресуде Окружног суда у Нишу К.242/05 од 23. јануара 2006. године, у седници већа одржаној дана 12. јуна 2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

УВАЖАВАЊЕМ жалбе Окружног јавног тужиоца у Нишу, ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Окружног суда у Нишу К.242/05 од 23. јануара 2006. године, само у погледу одлуке о казни, тако што Врховни суд оптуженом АА за два кривична дела противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година, из члана 106. став 2. у вези става 1. КЗ РС, за која је оглашен кривим том пресудом, утврђује казне затвора у трајању од по пет година и ОСУЂУЈЕ применом члана 35, 38, 41, 48. и 50. ОКЗ, на јединствену казну затвора у трајању од девет година у коју се има урачунати време проведено у притвору од 28. септембра 2005. године па надаље, а жалбе оптуженог АА и његовог браниоца се ОДБИЈАЈУ као неосноване.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Нишу К.242/05 од 23. јануара 2006. године, оглашен је кривим АА због два кривична дела противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година, из члана 106. став 2. у вези става 1. КЗ РС у стицају, па је применом одговарајућих прописа кривичног закона, првостепени суд утврдио оптуженом казне затвора у трајању од по четири године и шест месеци и осудио га на јединствену казну затвора у трајању од осам година, коју ће издржати по правноснажности пресуде, а у коју ће се урачунати време проведено у притвору од 28. септембра 2005. године па надаље.

Оптужени је обавезан да у буџетска средства суда уплати новчани износ од 10.000,00 динара на име судског паушала и трошкове кривичног поступка у износу од 35.282,00 динара.

Против ове пресуде жалбе су изјавили:

- Окружни јавни тужилац у Нишу, због одлуке о казни, с предлогом да Врховни суд уважавањем жалбе преиначи првостепену пресуду, тако што ће оптуженом за наведена кривична дела изрећи строжије појединачне казне, односно јединствену казну, у дужем трајању,

- оптужени АА не наводећи посебно жалбени основ, али из образложења жалбе произилази да се ради о погрешно и непотпуно утврђеним одлучним чињеницама и повреди кривичног закона, с предлогом да Врховни суд уважи жалбу,

- бранилац оптуженог адвокат АБ због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона, одлуке о казни и трошковима поступка, с предлогом да Врховни суд укине првостепену пресуду и предмет врати на поновно суђење, односно да исту преиначи у погледу правне квалификације и одлуке о казни.

Републички јавни тужилац у поднеску Ктж.1064/06 од 17. маја 2006. године, предложио је да Врховни суд уважи жалбу Окружног јавног тужиоца у Нишу, а да одбије као неосноване жалбе оптуженог АА и његовог браниоца.

Врховни суд је у седници већа размотрио све списе кривичног предмета заједно са побијаном пресудом и образложеним предлогом Републичког јавног тужиоца, па је оценивши наводе изјављених жалби нашао:

Испитујући побијану пресуду по службеној дужности у смислу одредбе члана 380. став 1. тачка 1. и 2. Законика о кривичном поступку, Врховни суд није нашао у пресуди или поступку који је претходио њеном доношењу битне повреде одредаба кривичног поступка као ни повреде кривичног закона учињене на штету оптуженог.

Бранилац оптуженог истиче у жалби као један од жалбених основа битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, које се састоје у следећем: изрека пресуде је неразумљива, пресуда нема разлога о одлучним чињеницама, али у суштини бранилац оспорава правну квалификацију, јер сматра да се у описаним радњама оптуженог не стичу елементи бића кривичног дела за које је оглашен кривим, већ кривичног дела блудне радње из члана 108. КЗ РС. Бранилац се позива на прихваћен став судске праксе.

Оптужени је, пак, у жалби изнео одбрану у којој је порекао извршење кривичног дела, образлажући ово тиме што је код првог испитивања био психички малтретиран претњама и слично, да би касније код истражног судије и на главном претресу, такође, био под притиском, јер су очигледно симпатије суда биле управљене према оштећеним девојчицама и њиховим родитељима.

Жалба оптуженог АА, иако исцрпно анализира оцену доказа, не даје у суштини ништа ново у погледу чињеница или доказа којима би се оне провериле, нити даје ваљано објашњење за измену одбране оптуженог, па су и ове тврдње непоткрепљене било каквим доказом. Мотиви за овакву измену одбране, која је први пут истакнута у жалби, а након што је оптужени и у предкривичном и у току кривичног поступка у потпуности признао извршење кривичног дела, могу се налазити само у настојању да умањи или чак избегне кривичну одговорност односно казну на коју је осуђен. Обе жалбе – оптуженог АА и његовог браниоца, нису основане, а одлучне чињенице од значаја за пресуђење утврђене су потпуно и правилно и предмет су, како јасне и разумљиве изреке, односно датог чињеничног описа, тако и целовитих разлога пресуде.

Наиме, оптужени је у току поступка - предкривичног, па затим испитан код истражног судије и на главном претресу признао објективно извршење кривичног дела, с тим што на субјективном плану није могао да објасни зашто је тако поступио и навео је да је тих дана био "нервозан", те попио више таблета "Бенседин", 1 таблету "Тродона", као и чашу пива. Објективна догађања потврдили су саслушани сведоци, законски заступници малолетних оштећених ББ, те ВВ, затим сведок ГГ, казујући о одлучним чињеницама о којима имају сазнања. Ту су и писани докази о траговима на лицу места, те налаз и мишљење сталног судског вештака неуропсихијатра др ДД, из ког произилази да оптужени показује дисоцијални поремећај личности, без знакова болести зависности или поремећаја полног нагона, а у време извршења кривичног дела био је способан да схвати значај својих поступака и да управља њима.

Дакле, степен кривичне одговорности са становишта психичког стања оптуженог, као и односа према инкриминисаним радњама, није доведен у питање, а из налаза и мишљења вештака неуропсихијатра произилази да је био у потпуности урачунљив, што се уосталом може закључити и из дате одбране у току поступка (у којој износи детаљно, истовестно у појединостима и у потпуности показује свест да је извршио противправне радње). Вештак је, такође, закључио да лекови које је конзумирао оптужени пре критичног догађаја, нису имали утицаја на понашање и расуђивање оптуженог, што је првостепени суд основано прихватио.

На страни 10. и 11. пресуде суд даје у свему прихватљиву и логичну оцену одбране оптуженог и осталих изведених доказа, посебно усмених доказа у виду саслушања сведока, који су у свему доследни, па стога и веродостојни и убедљиви.

Првостепени суд даље правилно закључује да је оптужени описаним радњама извршио два кривична дела противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година у стицају, а оштећене су у овом случају и немоћна лица, јер се ради о малолетним девојчицама, старим свега око 5 година. Ваљано суд образлаже свој став зашто се малолетници налазе под посебном кривичноправном заштитом, када је у питању задирање у сексуалну сферу живота детета. Оптужени АА искористио је немоћ – неспособност оштећених да схвате ситуацију у којој су се нашле, услед њиховог узраста, у потпуности свестан ових поступака. Ваљани су разлози првостепеног суда зашто утврђује да је у питању баш кривично дело противприродни блуд (страна 12. пресуде), а затим суд даје и разлоге зашто не прихвата тезу одбране када је у питању правна квалификација – да се ради о кривичном делу блудне радње из члана 108. КЗ РС.

Врховни суд је оценио да је закључак првостепеног суда и опредељење за шире схватање појма противприродног блуда, у овом случају у потпуности прихватљиво, образложено ваљаним разлозима и оправдано. Наиме, у кривично правној теорији и судској пракси, противприродним блудом, по ширем схватању, сматра се свако деловање на тело другог лица којим се на против-природан начин (начин сличан обљуби) задовољава полни нагон. Поред увлачења мушког полног органа у чмар мушког или женског лица, то су и друге сексуалне радње (у уста и слично), а ово схватање је нарочито оправдано, када се врши према малолетним лицима млађим од 14 година (која су у овом случају и немоћна).

Субјективне елементе бића кривичног дела у питању – облик виности суд дефинише као директан умишљај, јер је оптужени АА био свестан сваког елемента противправности у свом поступању, као и да су малолетне девојчице у овом случају и немоћне, па је управо и хтео настајање штетне последице коју је и проузроковао својим понашањем, а све у циљу задовољења полног нагона.

Поред тога, правилно примењује првостепени суд кривични закон када је у питању временско важење кривичног закона, те примењује закон који је важио у време извршења дела, јер је у овом случају тај закон блажи и повољнији по оптуженог АА (члан 5. став 1. Кривичног законика), с обзиром на запрећену казну – најмање 3 године, а по новом Кривичном законика радило би се о кривичном делу обљуба над немоћним лицем из члана 179. став 3. у вези става 1. КЗ за које је запрећена казна од пет до осамнаест година.

Врховни суд испитао је и одлуку о казни из побијане пресуде, а поводом изјављене жалбе Окружног јавног тужиоца у Нишу, као и по жалби оптуженог и његовог браниоца, које су изјављене са супротних становишта, у зависности од тога да ли је жалба на штету или у корист оптуженог.

Тако је Врховни суд изнова ценио релевантне околности за одлуку о казни, али одговарајућом применом одредбе члана 41. ОКЗ, који је важио у време извршења кривичног дела, следећи примену закона у односу на правну квалификацију, па је нашао да ваља уважити жалбу јавног тужиоца, истовремено одбити жалбе оптуженог и браниоца изјављене у том правцу.

Наиме, оптужени АА не образлаже овај жалбени основ, нити га истиче у уводном делу жалбе, али другостепени суд је поступио у складу са чланом 383. ЗКП, у ком је предвиђено да жалба изјављена због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а ради се о жалби у корист оптуженог, садржи и жалбу због повреде кривичног закона и одлуке о кривичној санкцији.

Од олакшавајућих околности свакако је правилно цењено признање оптуженог, који је тако олакшао суду и утврђивање одлучних чињеница, да до сада није осуђиван, да је изразио кајање, те извињење родитељима, његову породичну ситуацију. Са друге стране, Врховни суд је ценио степен друштвене опасности учињених кривичних дела, те степен кривичне одговорности оптуженог, али кроз јачину угрожавања заштићеног добра, посебно наглашавајући узраст малолетних оштећених (око 5 година живота), па је тако узео у обзир наводе жалбе јавног тужиоца, да треба имати у виду да се ради о два кривична дела у стицају, односно две малолетне девојчице које су жртве кривичног дела – које су због свог узраста, неискуства немоћна лица. Иако се код оцене ових околности делимично ради и о елементима бића кривичних дела за која је оглашен кривим оптужени, у овом контексту опис свакако појачавају степен кривичне одговорности оптуженог.

Даљом применом одредаба члана 35, 38, 48. и 50. ОКЗ, дакле кривичног закона важећег у време извршења кривичних дела, Врховни суд је утврдио оптуженом АА за свако кривично дело противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година живота из члана 106. став 2. у вези става 1. КЗ РС казне затвора у трајању од по пет година, па га је осудио на јединствену казну затвора у трајању од 9 година, са урачунатим притвором. Казна затвора на коју је осуђен оптужени по оцени Врховног суда сразмерна је тежини и степену друштвене опасности учињених кривичних дела, и посебно степену кривичне одговорности оптуженог, те као таква подобна да испуни захтеве специјалне и генералне превенције, односно оствари сврху кажњавања прописану законом у оквиру опште сврхе изрицања кривичних санкција (члан 5. став 2. и члана 33. ОКЗ).

Трошкови кривичног поступка одмерени су правилно, сагласно реално насталим трошковима, имовном стању оптуженог односно висини његових редовних прихода, а које је суд утврдио према сопственом казивању оптуженог АА, па је првостепени суд примењујући одговарајуће одредбе Законика о кривичном поступку, правилно одмерио трошкове, те дао за исто ваљане разлоге у пресуди.

Због наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци пресуде, у смислу одредбе члана 391. став 1. и члана 388. Законика о кривичном поступку.

Председник већа-судија,
Драгомир Милојевић, с.р.

Записничар,
Гордана Маравић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Мирјана Војводић

љи